

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі
Б. Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы

Сырттай оқыту факультеті
Криминалистика кафедрасы

Бекітемін
Академия бастығының
оқу ісі жөніндегі орынбасары
з.ғ.д., профессор,
полиция полковнигі
З.С. Тоқыбаев
«__»_____ 2018 ж.

Пән бойынша жұмыстық оқу бағдарламасы (SYLLABUS)

BESBSN 5232 (ОЗБ ж-2016 ж.) «Бухгалтерлік есеп және сот бухгалтерлік сараптамасының негізі» пәні бойынша

5В030300 – «Құқық қорғау қызметі» мамандығына арналған

Оқыту нысаны: сырттай
Курс: 5
Оқу жылы: 2018-2019
Кредит саны: 1 (45)
Дәріс: 3 сағат
Семинар: 3 сағат
Тәжірибелік сабақтар: 3 сағат
Рейтингтік бақылаудың саны: 2
БООЖ: 1 сағат
БӨЖ: 35 сағат
Емтихан

Қарағанды 2018

5B030300 «Құқық қорғау қызметі» мамандығына арналған «Бухгалтерлік есеп және сот бухгалтерлік сараптамасының негізі» пәні бойынша (SYLLABUS) жұмыстық оқу бағдарламасы, 27 б.

Құрастырған: криминалистика кафедрасының оқытушысы полиция майоры Д.А. Жақұдаев

Криминалистика кафедрасының отырысында қарастырылды
«__» _____ 2018 ж., № ____ хаттама

Кафедра бастығы

А.Б. Жақулин

Академия Кеңесінің оқу-әдістемелік отырысында бекітілді
«__» _____ 2018 ж., № ____ хаттама

© Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Барімбек Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы, 2018 ж.

2.1 Негізгі ақпарат:

1. Шифр және мамандық атауы	5B030300 - «Құқық қорғау қызметі»
2. Курс, семестр	5 курс
3. Пән циклы	Бухгалтерлік есеп және сот бухгалтерлік сараптамасының негізі
4. Кредит саны	1
5. Сабақ өткізу орны	33, 34, 35, 36 аудиториялар
6. Дәріскер	Криминалистика кафедрасының бастығы, з.ғ.к., доцент полиция полковнигі А.Б. Жакулин, кафедра профессорлары: з.ғ.к. полиция полковнигі А.Г. Еленюк, з.ғ.д., доцент М.А. Арыстанбеков, з.ғ.к. С.Р. Шарипов. Криминалистика кафедрасының мекен - жайы: Қазақстан Республикасы ІІМ Бәрімбек Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы, № 321 кабинет, тел. 2-39, 377, 30-33-88
7. Қалған сабақ жүргізетін оқытушылар	Криминалистика кафедрасының бастығы, з.ғ.к., доцент полиция полковнигі А.Б. Жакулин, кафедра профессорлары: з.ғ.к. полиция полковнигі А.Г. Еленюк, з.ғ.д., доцент М.А. Арыстанбеков, з.ғ.к. С.Р. Шарипов. Криминалистика кафедрасының мекен - жайы: Қазақстан Республикасы ІІМ Бәрімбек Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы, № 316,321 кабинет, тел. 2-39, 377, 30-33-88

2.2 Пререквизиттер:

аталмыш пән басталар алдында білім алушылар қажетті жалпы құқықтық және теориялық білімдерді, негізгі заң пәндерін оқу үрдісінде осы білімдерді алады.

2.3 Постреквизиттер:

аталмыш пәнді оқып болған соң білім алушылар қажетті жалпы құқықтық және теориялық білімдерді, негізгі заң пәндерін оқу үрдісінде осы білімдерді алады. негізгі пәнді келесілерді оқуы қажет:

2.4 Пәнді қысқаша сипаттау:

«Бухгалтерлік есеп және сот бухгалтерлік сараптамасының негізі» оқу пәні кейбір заңдылық практикасымен қолданылатын мәселелердә рейтингін бухгалтерлік және өзгеде қаржылық есептерді зерттейтін қолданбалы экономикалық-құқықтық ғылым.

Пәнді оқыту мақсаты:

Білім алушыларға бухгалтерлік есеп саласындағы бастамашы теория түсіну және құжаттамалық сараптама, оны экономика саласындағы қылмыстарды сотқа дейінгі тергеу, ашу мен алдын алу байланыстарын көрсету.

Пәнді оқыту міндеттері:

- қаржылық-шаруашылық қызметін талдауына білім алушылардың қалыптастыру жанжақты ғылыми жолдарының негізін туындау;
- есеп аясындағы алған теориялық білімдерді практикалық дағды мен ептіліктерін жалғау;
- құқықтағы бухгалтерлік және арнайы экономикалық дағдылардың әр формаларын үйрену.

Тәрбиелік міндеттер: өндіруге бағытталған:

Шаруашылық процестерін терең ұғыну, олардың экономика саласында қылмыстың оқиғасымен бухгалтерлік мәліметтерді өзара іс-қимыл мүмкіндіктерін ресімдеу.

Өзі үйренудің біліктілігі мен жоғарылатуының жолын, кәсіби деңгейді тұрақты жоғарылату қажеттіліктің әр білім алушымен ұғыну.

Оқыту нәтижелері:

Пәнді оқу нәтижесінде білім алушы міндетті:

білу:

- нарық жағдайында бухгалтерлік есептің маңызы мен рөлі, оның негізгі тұжырымдамасы және даму кезеңдері;
- бухгалтерлік есептің негізгі тәсілдері мен әдістерінің элементтері;
- ұйымдарда бухгалтерлік есепті ұйымдастыру;
- бухгалтерлік есепті толтыру;
- бухгалтерлік есепті енгізу мен ұйымдастыру бойынша негізгі нормативті құжаттары;

меңгеру:

- сот-бухгалтерлік тергеуінен дәлелдерді бағалау және құқық қолдану тәжірибесінің негізгі дағдылары;
- сараптамалық диагностиканың өлшемдері мен ақпаратты қолданудың тәжірибелік дағдылары;
- ғылыми-педагогикалық қызметі мен ғылыми-тергеудің жеке дағдылары.

білу:

- ғылыми қызметте алған білімді қолдану, сот-бухгалтерлік қызметте, криминалистикалық мәселелерді ториялық тергеуде жүзеге асыру;
- аталған салада криминалистикалық және тұрмыстық терминді еркін қолдану;
- қажетті әдісті таңдау және тергеудің талаптарын тұжырымдау, ғылыми мәселелерді анықтау;
- ғылыми-педагогикалық қызметі мен ғылыми-тергеу барысында туындайтын тапсырмаларды жеке шешу.

2.5. Тәртіп бойынша тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі:

№	Жұмыс түрлері	Тапсырмалардың құрамы мен мақсаты	Ұсынылған әдебиеттер тізіміне сілтеме	Бақылау нысаны (рейтингке сәйкес)	Балдар (рейтингке сәйкес)	Есеп нысаны	Тапсыру мерзімдері
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Тәжірибе лік тапсырмаларға ауысша жауап	ЖОБ сәйкес (SYLLABUS)	Тақырып бойынша ұсынылатын әдебиеттерді қолдану	Ағымдағы бақылау (сабақтардағы жұмыспен ауысша жауап бағаланды)	100 балға дейін сабақтың барлық тақырыбы бойынша ауысша жауап	Жауап сабақта оқу журналында бағаланады	Сабақ және оқу жоспарының сабақтағы кестесіне сәйкес
2	БАОӨЖ баяндама мен сөз сөйлеуге ауысша жауап	ЖОБ сәйкес (SYLLABUS)	Тақырып бойынша ұсынылатын әдебиеттерді қолдану	Ағымдағы бақылау (БООЖ жұмысы мен ауысша жауап бағаланды)	100 балға дейін сабақтың барлық тақырыбы бойынша ауысша жауап	Жауап сабақ журналында бағаланады	Сабақ және оқу жоспарының БООЖ кестесіне сәйкес
3	Аралық бақылауға дайындық	Тесттер	Семестр аралығында дайындық	Аралық бақылау (коллоквиум)	100 балға дейін	Жауап «Платонус» ведомосінде бағаланады	Оқу жоспарына сәйкес
4	Бақылау жұмыс	ЖОБ сәйкес (SYLLABUS)	Барлық кезеңі аралығында орындалады	Ағымдағы бақылау (жазба жұмысы бағаланды)	100 балға дейін	Жұмыс журналда бағаланады	Оқу жоспарына сәйкес
5	Сынақтарға дайындық	Емтиханға сұрақтар	Оқудың барлық кезеңінде дайындық	Қорытынды бақылау	100 балға дейін	Жауап емтиханда бағаланады	Оқу жоспарына сәйкес

2.6. Пәнді оқыту саясаты:

«Бухгалтерлік есеп және сот бухгалтерлік сараптамасының негізі» пәнін зерделеу барысында келесі ережелерді сақтауды сұраймыз:

1. Сабаққа кешікпеу.
2. Сабақты себепсіз босатпау, ауыру жағдайында анықтама ұсынуды сұраймыз, басқа жағдайларда – түсініктеме жазба.

3. Қайта атқарулар қабылданбайды, дайындалмаған бұрынғы тапсырмалар немесе босатылған тақырыптар бойынша жоспарланған сабақтарға оқушы дайын болуы керек.

4. Тапсырмаларды орындау, міндетті түрде танысу және ұсынылған әдбиеттерді конспектілеу.

5. Сабақ барысында сөйлеспеу, ұялы телефондарды өшіру.

6. Оқу процесіне белсенді қатысу.

7. Оқытушылар мен оқушыларға тілектес шыдамды, ашық болу.

2.7. Ұсынылған әдебиеттер тізімі

№	Автор, атауы	Жылы, басылым орны
1. Нормативтік құқықтық актілер		
1.	Қазақстан Республикасының Конституциясы	1995 жылғы 30 тамыз. (2017 ж. 10 наурызындағы өзгертулерімен және толықтыруларымен).
2.	Қазақстан Республикасының Қылмыстық-процестік кодексі	2014 жылғы 04 шілде. (2018 ж. 24-ші мамырдағы өзгертулерімен және толықтыруларымен).
3.	Қазақстан Республикасының Ішкі істер органдары туралы Заңы	№ 199-V 2014 жылғы 23 сәуір. (2018 ж. 24-ші мамырдағы өзгертулерімен және толықтыруларымен).
4.	Қазақстан Республикасының Сот - сараптама қызметі туралы Заңы	№ 44-VI 2017 жылғы 10 ақпан. (2018 ж. 18-ші сәуірдегі өзгертулерімен және толықтыруларымен).
5.	Қазақстан Республикасының Бугалтерлік есеп және қаржылық есептілік туралы Заңы	№ 234-III 2007 жылғы 28 ақпан (2018 ж. 24-ші мамырдағы өзгертулерімен және толықтыруларымен).
6.	Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жана мүмкіндіктері Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына жолдауы	2018 жылғы 10 қаңтар
2. Негізгі әдебиеттер		
7.	Россинская Е.Р., Эриашвили Н.Д., Кеворкова Ж.А., Бородин В.А., Нелезина Е.П., Кузякин Ю.П., Порушина Н.В. Судебно-бухгалтерская экспертиза 3-е издание. Учебник.	М., 2011 г. – 378с.
8.	Рубцов Л. Судебная бухгалтерия. Учебник.	М., 2011 г.
9.	Андросов А.М. Бухгалтерский учет и отчетность. Практическое руководство с документами	М., 2010 г.
10.	Долматов И.В., Думан О.А. Судебная бухгалтерия. Учебное пособие	Дашков и К 2010 г.
11.	Софин У.З. Правовая бухгалтерия. Учебник для ВУЗов	М., 2010 г.
12.	Тонкошкuroв И.В. Судебная бухгалтерия. Учебно-методический комплекс по	Абакан, 2010 г.

	дисциплине. Издательство Хакасского гос.универ.	
13.	Судебно-бухгалтерская экспертиза. Учебное пособие для студентов ВУЗов	М., 2010 г.
14.	Дубонос Е. С. Судебная бухгалтерия Учебник 2-е издание переработанное и доп.	М., 2009 г.
15.	Бандурка А.М. Судебная бухгалтерия. Учебник	М., 2007 г.
16.	Толкаченко А.А., Бородина В.А. Судебная бухгалтерия: Учеб. пособие. - 2-е изд.	М., 2007 г.
17.	Карякин Е.А. Щурева Н.Ф. Судебная бухгалтерия: Методические указания	Оренбург ГОУ ОГУ 2005 г.
18.	Белов А.А., Белов А.Н. Судебно бухгалтерская экспертиза 2-е издание переработанное и дополненное. Учебник	М., 2004 г. – 646 с.
19.	Толкаченко А.А., Харabet К.В. Правовая (судебная) бухгалтерия. Курс лекций.	Омега-Л 2004 г.
20.	Атанесян Г.А., Голубятников С.П. Судебная бухгалтерия. Учебник	М., 1998 г. – 352 с.
21.	Филлипович С.И., Ермолович В.Ф. Основы бухгалтерского учета, аудита и судебной бухгалтерии (практикум)	Минск, 1994 г. – 75 с.
22.	Белуха Н.Т., Судебно-бухгалтерская экспертиза	М., 1993 г.
23.	Голубятников С.П., Берзень А.М., Ю.М. Кравченко Деловые игры по курсу судебной бухгалтерии. Учебно-методическое пособие	Горький, 1990 г. – 112 с.
24.	Остроумов С.С., Фортинский С.П. Основы бухгалтерского учета и судебно-бухгалтерской экспертизы. Учебник	М. 1969 г. – 228 с.
25.	Виноградов И.В. Экспертиза на предварительном следствии. Учебник	М., 1967 г. – 248 с.
3. Қосымша әдебиеттер		
26.	Шакенов А.О., Шарипов С.Р., Еленюк А.Г., Жунусова А.Ж. Справочник следователя.	Караганда, 2015 г.
27.	Правила ведения бухгалтерского учета, утвержденного приказом министра финансов Республики Казахстан	31.03.2015 г. № 241 (введена в действие с 19.06.2015 г.) (с изменениями и дополнениями по состоянию на 16.03.2018 г.)
28.	Шарипов С.Р., Жунусова А.Ж. Криминалистика: справочное пособие по криминалистической технике.	Караганда, 2014 г.
29.	Национальный стандарт финансовой отчетности, утвержденный приказом министра финансов Республики Казахстан	31.01.2013 г. № 50
30.	Попаденко, Е.В. Судебная бухгалтерия. учеб. пособие.	М., 2012 г.
31.	Климович Л.П., Холопов П.А. Место судебно-экономических знаний в системе специальных экономических знаний и	Вестник Калининградского юридического института МВД России. 2012 г. No 2. С. 71-75.

	их роль в расследовании преступлений	
32.	Прорвич В.А., Расторопов С.В. Научные основы судебно-экономической экспертизы в уголовном процессе. учеб. пособие	Домодедово: ВИПК МВД России, 2012. - 295 с.
33.	Леханова Е.С. К вопросу о предмете судебной бухгалтерии	Юридическая наука и практика: Вестник Нижегородской академии МВД России. 2011. No 3. С. 145-149.
34.	Мамкин А.Н., Голубятников С.П. Судебная бухгалтерия и судебно-экономическая экспертиза	Эксперт криминалист. 2009. No 4. С. 24-29
35.	Абдыкаримова Х.Н. Правовые аспекты судебно-бухгалтерской экспертизы в преодолении теневой экономики в Республике Казахстан	Алматы, 2007 г.
36.	Аймагамбетов Т.З. Некоторые вопросы назначения и производства судебно-бухгалтерских экспертиз по экономическим делам	Караганда, 2005 г.
37.	Кондраков Н.П. Бухгалтерский учет. Учебное пособие	Ростов н/Д: Феникс, 2004 г.
38.	Калимова А.С., Есдаулетова Г.К., Касымова Ж.У., Куставлетова А.Р., Яковлева Л.А., Степанюгина Е.Э., Нуртаева М.Е., Китикова Е.Г. – Современные возможности использования специальных научных знаний в расследовании экономических преступлений – Практическое пособие для работников правоохранительных органов и судов	Караганда, 2003 г. – 111 с.
39.	Попова Л.В., Шибаева Н.А., Исакова Р.Е. Бухгалтерский учет и судебно-бухгалтерская экспертиза. учеб. пособие	М., 2003 г.
40.	Шадрин В.В. Применение судебно-бухгалтерской экспертизы в уголовном процессе. учеб. пособие.	М.: Юрлитинформ, 2003. – 176 с.– (Библиотека криминалиста).
41.	Назаров В.Л. Бухгалтерский учет хозяйствующих субъектов. Учебник	Алматы, Экономика, 2003 г.
42.	Радостовец В.К. Бухгалтерский учет на предприятии	Алматы, 1998 г.
43.	Ромашов А.Н. Судебно-бухгалтерская экспертиза	М., 1987 г. – 128 с.
44.	Ларин А.М. Работа следователя с доказательствами.	М. – 1986 г.
4. Ғаламтор көзі		
45.	Мамкин А.Н., Бондаренко Н.В. Исследование финансовой отчетности при выявлении и доказывании преступлений (Электронный ресурс) учебно-практическое пособие http://libkrumvd.ru/ .	
46.	Еремин С.Г., Тришина Е.А., Песоцкий А.В. Судебная бухгалтерия (Электронный	

	ресурс) практикум http://libkrumvd.ru
47.	Чиненов Е.В., Чурсин А.В., Скоморохов О.Н. Судебная бухгалтерия [Электронный ресурс]: практикум / Белгород: Белгородский юридический институт МВД России, 2014.- Режим доступа: Электронная библиотека КрУ МВД России, требуется авторизация: http://libkrumvd.ru/ .
48.	http://adilet.zan.kz/rus Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің ресми Web-сайты
49.	http://web.kzi.kz/index.php/ru/ob-akademii Қазақстан Республикасы ПМ Б.Бейсенов атындағы ҚА
50.	www.mvd.kz – Қазақстан Республикасының ПМ ресми Web-сайты
51.	http://prokuror.kz – Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасының ресми Web-сайты
52.	http://pravstat.prokuror.kz/ - Қазақстан Республикасының статистика бойынша агенттігінің ресми Web-сайты
53.	www.prg.kz – «Параграф» ақпараттық жүйесі

2.8 Тәртіп бойынша тақырыптық жоспар

Кредиттер саны – 1 (45 сағат)

№ п/п	Тақырып нөмірі	Тақырып атауы	Кредиттер саны (сағат)	Аудиторлық сағат			БӨЖ		БЖ
				дәрістер	семинарлық	тәжірибелік	аудиторлық емес	аудиторлық	
1	1	Сот бухгалтериясының пәні мен әдістемесі. Қазақстандағы есепке алудың ұйымдастырылуы және жүйесі	12	1	1	1			9
2	2	Бухгалтерлік есебінің негізі	18	1	1	1			15
3	3	Сот – бухгалтерлік сараптама	15	1	1	1	1		11
БАРЛЫҒЫ:			45	3	3	3	1		35

2.9. Сабақ жоспары

Дәріс сабағы

Тақырып 1. Сот бухгалтериясының пәні мен әдістемесі. Қазақстандағы есепке алудың ұйымдастырылуы және жүйесі.

Дәріс жоспары (1 сағат):

1. Сот бухгалтериясының пәні мен әдістемесінің қалыптасуы және дамуы.

2. Сот бухгалтериясының басқа пәндермен өзара байланысы.

Дәріс тезистері

1. Сот бухгалтерия – заң тәжірибесінің қажеттіліктеріне бейімделу мен экономикалық және құқықтық білімдеріне ғылыми интеграция аралығы нәтижесінде ұйымдастырылған кешенді арнайы экономикалық-құқықтық пән.

Тәртіпті ұйымдастырудың негізгі кезеңдері:

1) кезең – сот-бухгалтерлік сараптаманың дамуы мен оның теориялық базасы (С. П. Фортинский, С.С. Остроумов, А.А. Эйсман, В.В. Шадрин, Н.Т. Белуха және т.б.);

2) кезең – қылмыспен күрес үшін экономикалық ғылыми салалар жағдайына теориялық бейімделу нәтижесінде криминалистикалық ғылым аясында сот бухгалтерлік теорияның әрі қарай дамуы (В. Б. Любкин, Г. А. Атанесян, В. Г. Танасевич, О. С. Остроумов, С. П. Голубятников, Н. В. Кудрявцева, Д. В. Смирнов, Л. Я. Целищев);

3) кезең – білімнің ғылыми облысына жеке ауысуы және оның сот-бухгалтерлік теориясынан криминалистикадан (С.П. Голубятников, А.А. Толкаченко және т.б.).

Тәртіп тапсырмалары:

- қылмысты табу және тергеу, іздеу процесінде қолдану мен мүмкіндіктері және қылмыстың спецификалық сипаттарының ретінде есепке алудың сәйкессіздігі және құжаттамалық типтік механизмнің туындауы туралы білімді толықтыру мен құқыққа қарсы іс-әрекеттің амалдарын таңдаудың негізгі есепке алудың әсеру туралы оқушылардың жеткілікті көрсетуін құру;

- сотпен тергеу, анықтау органы, экономикалық қылмыстармен күрес бойынша агенттік қызметкерінің іс-әрекеттеріндегі құжаттарын есепке алумен едәуір қарапайым жұмыстың әдістерін қолданудың тәжірибелік дағдыларын құру;

- бақылау және есепке алу саласында білімі бар мамандарды тарту жолымен олардың ашудың қағидалары және бухгалтерлік есептің құралдарын құқыққа қарсы қолдану себептері туралы түсініктеме алу;

- дәлелдеу процесінде олардың нәтижелері мен тиімділігін қолдануға жан-жақты баға беру, сот-бухгалтерлік сараптама, деректі тексеріс, инвентаризация өткізу ұйымдастыру мен тағайындау, біліктілікті дайындауды білуді құру.

Аталған тәртіптің заты – заң тәжірибесінде бухгалтерлік есептің қорғау функциясын қолданудың заңдылығы.

- бухгалтерлік есептің қорғау функциясын қолдануда заңдылықтың төрт тобын көрсетуге болады.

- оқу тәртібінің тану мәнін ашу;

- құқыққа қарсы әрекетінің оқу процесінде көрінуі, тергеу механизм байланысының себебінен шығатындар;

- сот бухгалтерінде бөлектеніп арнайы зерделенетіндер, жалпы бухгалтерлік есептің қорғау функцияларынан шығады;

Экономикалық бағыттағы қылмыстармен күрес бойынша бухгалтерлік есептің қорғау функцияларын қолдану тәжірибесімен байланысты.

2. Заң тәжірибесіне сұрау салуға байланысты заң және экономикалық түйісуде соттық бухгалтерия кейінгі тәртіп ретінде құрылды.

Дайындалатын және жасалатын қылмыстардың әлеуметтік аясында құқықтық реттеу жүйесін қамтамасыз ету мақсатында оларды қолданудың нормалары мен тәжірибелері, нақты даму институттарына бағытталғандарды өткізуден әлеуметтік бас тартатын және құқық бұзушылықтарға қарсылық аясындағы заң ғылымдары.

Аталған тәртіптің кешенді құрамын растайтын есептік құрам.

1. Есептік қатынастар бір жағынан ұйым арасында, екінші жағынан шектелмеген тұлғалар айналысымен туындайды. Субъектілер арасындағы есептік қатынастар тобы, ол «Соттық бухгалтерия» тәртібінің белгілі бір бөлігінде қарастырылады.

2. Соттық бухгалтерия аясындағы қатынас «Қаржылық құқығы», «Салық құқығы», «Еңбек құқығы», «Азаматтық құқығы» және т.б. сабақтардың бөлігі болып табылады.

3. Бухгалтерлік есепті енгізуге қатысушылар ұйымдардың жұмыскерлерімен жасалатын құқық бұзушылық жасалғанның қоғамдық қатерден әкімшілік және қылмыстық құқықтың тәуелділігін құрайды.

Заң тәртібімен қатар соттық бухгалтерия көптеген экономикалық тәртіппен әрекет етеді.

№ 4, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 39, 42, 45, 46, 47 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

Тақырып 2. Бухгалтерлік есебінің негізі

Дәріс жоспары (1 сағат):

1. Бухгалтерлік есебінің мәні мен әдісі.
2. Қылмысты ашу мен анықтау барысында бухгалтерлік құжаттар және оларды қолдану. Инвентаризациялау және құқық қорғау органдары қызметіндегі маңызы.

Дәріс тезисі

1. Бухгалтерлік есеп мәні мекеменің (мекеме, ұйым) шаруашылық құралдарын объективті және анық қолдануы болып табылады; осы құралдардың шикі заттарын (күру) алу және оларды жүгіну мен бөлудегі өндіріс процесіндегі қозғалыс.

Бухгалтерлік есепті құрушы оның субъектілері, ұйымның мүлкін, олардың міндеттілігі мен шаруашылық операцияларда қызметтегі процессте жүзеге асырылатындар болуда.

Есеп субъектілерін екі топқа бөлуге болады:

- субъектілер, экономикалық іс-әрекетті қамтамасыз ететіндер (шаруашылық құрылғылар және олардың шикі заттары);

- субъектілер, экономикалық іс-әрекетті ұстауды құрайтындар (шаруашылық құрылғылар және олардың шикі заттары);

Бухгалтерлік есептің әдісі шаруашылық іс-әрекетті есепке алуды жүзеге асыру көмегімен себептері мен қабылдаудың жиынтығы болып табылады.

Әрбір амалда (әдіс) бухгалтерлік есеп (жоғарыда олар айтылып кетті) тәсілінің элементтері бар.

Бухгалтерлік есептің амалдары оның методологиялық байланысын және өзара байланысын құрайды. Оның нәтижесінде олардың кешенді аталған бухгалтерлік есепте көрсетілгендердің деректі дәлелдері мен жаппай үздіксіз қамтамасыз етілуі.

Бухгалтерлік есепті құрудың жалпы қағидалары болып табылады:

- бухгалтерлік есепті мемлекеттік;
- бухгалтерлік есепті енгізу мен ұйымдағы кәсіпорынның кең құқықтарын ұсынумен бухгалтерлік есепті мемлекеттік реттеудегі байланысы;
- дайын өнімді және өндірістік ресурстарды ұтымды пайдалану, ішкі және сыртқы қолданушыларды ақпаратпен қамтамасыз етудегі бухгалтерлік есептің рөлін жоғарлату;
- өндіріс тиімділігін жоғарлату резерві мен экономикалық көрсеткіштерге түрлі факторлардың әсер етуін анықтауға мүмкіндік беретін бухгалтерлік есептің ұқсас мәліметтерінің растығын қамтамасыз ету;
- бухгалтерлік есепті ұйымдастырудағы қозғалыс ұдайы есепке алу процесін жүзеге асыру;
- экономикалық-математикалық әдістер және моделдер, жүйелік жақындауды қоса, басқарудың жалпы қағидаттарын қосақолдану.

Бухгалтерлік есеп оларды құрудағы шикі зат бойынша сонымен қатар (пассив балансында), шаруашылық құрылғыларды (белсенді баланста) орналастыру мен құру бойынша оны құрылғылармен топтастыру (бірінші айдың аты, тоқсан, жыл), белгіленген мерзімде ақшалай қалыптасып жалпыланған ұйымдардың мүлкі туралы кезеңдік ақпаратты көрсетуді көрсетеді.

Баланс құрылысы кәсіпорынның мүліктік жағдайын және екі жақты кестені көрсетеді, бірінші бөлім белсенді, келесі-пассивті.

Баланстық мақала-баланстың белсенді жолы мен пассиві, ұйым міндететрін, оны құрудың көздері, мүліктің белгіленген түрлерін сипаттайды.

Белсенділік құрылғылар орны, пассив-құрылғының қайдан алынғанын көрсетеді. Баланс валютасы – баланстың белсенді және пассиві бойынша қортындысы.

Құрылғы құрамы бойынша белсенділікте көрсетілгендер негізгі, өңделген және дерексіздендірілген болып бөлінеді.

3. Ұйыммен өткізілетін барлық шаруашылық операциялар ақтаушы құжаттармен толтырылады. Осы құжаттар бухгалтерлік есеппен жүргізілетін алғашқы есепке алу құжаттары болып қызмет атқарады.

Алғашқы есептегі құжаттар қоймалар, цехтар, түрлі учаскелерде өткізілетін ретпен жасалған шаруашылық операциялар фактісін тіркейді. Ол

мүлікті сақтауға бақылаудың сонымен қатар құжаттағы жазбалар негізінде барлық нысандарды жаппай есепке алуын қамтамасыз етеді.

Алғашқы құжаттарды құру бухгалтерлік ұйымда құжаттарды өңдеудегі орын алған технологияларды есепке ала отырып, лауазымдық нұсқаулықтармен аталған заң құқықтарды ұсынылған тұлғалармен жүзеге асырылады.

№ 5, 9, 11, 21, 24, 27, 28, 29, 37, 41, 45 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

Тақырып 3. Сот-бухгалтерлік сараптама

Дәріс жоспары (1 сағат):

1. Сот-бухгалтерлік сараптаманың түсінігі, пәні, әдісі және міндеттері.
2. Арнайы бухгалтерлік білімнің тұжырымдамасы және құқық қолдану практикасында оларды пайдалану нысаны.

Дәріс тезисі

1. сот сараптамаларын өткізудің құрылғыларымен басты түрде қылмыстық істерді тергеуде ғылыми әдістерін қолдана жүргізіледі. Эволюция, адамдардың шаруашылық іс-әрекетінің нашарлауынан шаруашылыққа байланысты басқа да даулы сұрақтарды шешуде, салықтарды төлеу барысында коммерциялық операцияларда дәлелді көрсетпелер ретінде мәлімет есептерін қолдануға, яғни бухгалтерлік есептің туындауына әкелді. Сот-бухгалтерлік сараптама құқық қорғау іс-әрекетіндегі бухгалтерлік арнайы білімді қолданудың негізгі нысаны болып табылады.

Сот-бухгалтерлік сараптама – нақты іс бойынша дәлелдеуге жататын жағдайларды анықтау мақсатында бухгалтерлік есепте көрсетілген шаруашылық өмірге жақын сотпен немесе тергеушімен қойылған сұрақтар бойынша бухгалтер маманының қорытындысы беру мен істің материалдарын тергеуден өткізуден тұратын процессуалдық іс-әрекет.

Сот-сараптамалық іс-әрекеттің құқықтық негізі болып табылады: нормативті-құқықтық актілер, сонымен қатар Қазақстан Республикасы Әділет Министрлігі жүйесінің сот сараптамалық мекемелерінде соттық сараптама өндірісін ұйымдастыру бойынша Нұсқаулық, «сот сараптамалық іс-әрекет туралы» (18.04.2017 ж. өзгерістермен) 2017 жылдың 10 ақпанындағы Қазақстан Республикасының Заңы, Қазақстан Республикасы қылмыстық процессуалдық кодексі.

Сот-бухгалтерлік сараптаманың өзінің мәні мен әдісі бар.

Сот-бухгалтерлік сараптама мәні – ол прокурор немесе сотпен, тергеушінің рұқсат етуіне қойылған сұрақтар бойынша сарапшы бухгалтер қорытынды беріп соттың қарауына немесе алдын ала құжаттарда көрсетілетін шаруашылық операция.

Сот-бухгалтерлік сараптама әдісі - ол есепке алу мен басқа да істің материалдарындағы жазбалар, алдын ала құжаттарды тергеу барысында сарапшы бухгалтермен қолданылатын әдістерінің жиынтығы.

Сот-бухгалтерлік сараптама әдістері, толығымен әмбебап сипаттағы құжаттық тексерісті өткізудегі ұқсас әдістермен қарауы. Алайда, сарапшы жеке құжаттық тексерістердің әдістерін қолдана алады. Нақты тексерістер әдістерін қолдану қажеттігі туындаған жағдайда ол тергеушіге ол туралы өтініш білдіреді.

2. Сотқа дейінгі тергеп-тексеру барысында және сот талқылауы барысында сот немесе іс және бойынша өндірісті жүзеге асырушы орган бухгалтерлік есеп саласында арнайы білімді қолдануға асығады.

Қылмыстық сот өндірісінің мамандары басқа салалардан арнайы білімдерді қолдана қылмыстарды алдын алу мен ашу, ескерту, анықтау бойынша тапсырмаларды орындаумен байланысты сұрақтарды шешуде қажетті білімдерді жатқызу.

Арнайы бухгалтерлік білім – ол білімдер жиынтығы, бухгалтерлік есеп саласында дағды мен білімді қолдану экономика саласындағы қылмыстарды ашу және алдын алу мақсатында экономикалық субъектілері іс-әрекетіндегі қаржы-шаруашылық құбылыстар мен процесстерді тергеуді қамтамасыз етеді.

Тәжірибеде қылмыстарға қарсы күрес экономика саласындағы білім саласындағы бухгалтерлік есеп өте жиі және өте табысты қолданылады.

Мәнін аша арнайы бухгалтерлік білімді қолдануда осындай білімдерді қолданудың белгілі бір нысанға кіруі тиіс екендігін айта кету керек. Нысаны, оның сыртқы көрінісі болып қызмет ететін және одан бөлінбейтін мазмұнының болуына мүмкіндік береді.

Арнайы заң әдебиеттерінде ұйымдастырушылық нысандар оларды қолдану, субъектіден тәуелді арнайы білімдерді қолданумен ажыратылады (жедел іздестіру іс-әрекетінің субъектілері, тергеуші, маман, сарапшы).

Арнайы бухгалтерлік білімді қолдану нысанының бірі бухгалтер маманының кеңесші анықтамалық іс-әрекеті болып табылады.

Кеңесші анықтамалық іс-әрекеті өз алдына сотқа дейінгі тергеп-тексеруге жолдануды нақтылау үшін негізділігін анықтау, түрлі бухгалтерлік құжаттар мазмұнын құқық қорғау органдары қызметкерлеріне дұрыс бағалауға мүмкіндік беретін бухгалтер маманының қажетті мәліметтерді хабарлауы.

Арнайы бухгалтерлік білімді тікелей қолдану құқық қорғау органдары қызметкерімен.

Аталған нысанның негізгі сипаты мамандар санынан басқа тұлғалардың көмегенсіз жеке тергеуші, анықтаушы, жедел жұмыскелермен жеке жүзеге асырылады, сәйкес қызығушылық тудыратын қаржы-шаруашылық процесстер мен құбылыстардың қорытындысын келтіре, зерделеу, тергеу, тексерумен байланысты тапсырмаларды шешу болып табылады.

4, 5, 7, 11, 13, 18, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 47 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

Семинар сабақтар

Тақырып 1. «Сот бухгалтериясының пәні мен әдістемесі. Қазақстандағы есепке алудың ұйымдастырылуы және жүйесі»

Дәріс жоспары (1 сағат):

Бақылау сұрақтары:

1. Сот бухгалтериясы, әдістемесі және пәні, түсінігі.
2. Қазақстандағы бухгалтерлік есеп жүйесі.

№ 4, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 39, 42, 45, 46, 47 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

Тақырып 2. Бухгалтерлік есебінің негізі

Дәріс жоспары (1 сағат):

Бақылау сұрақтары:

1. Бухгалтерлік есептің мәні мен әдісі.
2. Қазақстандағы бухгалтерлік есеп жүйесі.

№ 5, 9, 11, 21, 24, 27, 28, 29, 37, 41, 45 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

Тақырып 3. Сот-бухгалтерлік сараптама

Дәріс жоспары (1 сағат):

Бақылау сұрақтары:

1. Сот-бухгалтерлік сараптама түсінігі, мәні, әдісі мен тапсырмалары.
2. Арнайы бухгалтерлік білімдері мен олардың құқықты қолдану тәжірибесінің нысанын түсіну.

№ 4, 5, 7, 11, 13, 18, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 47 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

Тәжірибелік сабақ

Тақырып 1. Сот бухгалтериясының пәні мен әдістемесі. Қазақстандағы есепке алудың ұйымдастырылуы және жүйесі.

Тәжірибелік сабақ жоспары (1 сағ):

Бақылау сұрақтары:

1. Сараптама тағайындау.
2. Сараптама тағайындаудың тәртібі.
3. Сот-бухгалтерлік сараптама өндірісі үшін қажеттілерді дұрыс дайындаудың маңызы, олардың толықтығы мен жинаудың сапалылығы.

Тапсырма: істің үлгісіне сәйкес оқып жатқандармен талқылаудан кейін ұстаздармен ұсынылғандар ақша құралдары, тауарлы-материалдық қорлардағы жетіспеушіліктерді анықтауға байланысты іс бойынша тергеу үшін ұсынылатындардың құжаттар тізімі құрылсын.

№ 4, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 39, 42, 45, 46, 47 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

Тақырып 2. Бухгалтерлік есебінің негізі

Тәжірибелік сабақ жоспары (1 сағат):

Бақылау сұрақтары:

1. Бухгалтерлік есепке алу және олардың түрлерінің есебі.
2. Бухгалтерлік құжаттарды оларды қылмыстарды анықтау мен ашу барысында қолдану.

Тапсырма: 31.03.2015 ж. ҚР ҚМ № 241 бекітілген бұйрығымен бухгалтерлік есепті енгізу ережелері мен 21.12.2012 ж. ҚР ҚМ № 562 бұйрығына сәйкес оқып жатқандармен сұрақтарды талқыланғаннан кейін алғашқы есепке алу құжатының нысанын толтыру қажет.

№ 5, 9, 11, 21, 24, 27, 28, 29, 37, 41, 45 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

Тақырып 3. Сот-бухгалтерлік сараптама

Тәжірибелік сабақ жоспары (1 сағат):

Бақылау сұрақтары:

1. Сараптама өндірісі сот сараптама органымен. Сарапшының қорытындысы.
2. Маман және сарапшының сұрау салуы. Күдіктіге, жәбірленушіге сарапшының қорытындысы ұсыну мағынасы.

Тапсырма: істің үлгісіне сәйкес оқып жатқандармен сұрақтарды талқылаудан кейін ұстаздармен ұсынылғандар сот-бухгалтерлік сараптаманы тағайындау туралы қаулы құру қажет.

№ 4, 5, 7, 11, 13, 18, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 47 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі. .

Білім алушылардың оқытушылардың басшылығында жеке жұмыстары

Тақырып 3. Сот-бухгалтерлік сараптама

(1 сағат):

Тапсырма

Білім алушалар заңды конспектілеу мен зерделеу қажет: сот-бухгалтерлік сараптаманы тағайындау тәртібі мен мүмкіндіктері, мәні.

БООЖ өткізу нысаны: ұжымдық-топтық кеңес нысанында.

Тапсырманы орындауда әдістемелік ұсыныстар: әдебиетті және қажетті заң конспектілерін зерделеу.

4, 5, 7, 11, 13, 18, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 47 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

Білім алушылардың өзіндік жұмыстары

Тақырып 1. Сот бухгалтериясының пәні мен әдістемесі.

Қазақстандағы есепке алудың ұйымдастырылуы және жүйесі

БӨЖ (9 сағат):

Тапсырма:

Білім алушыларға заңдарды конспектілеу мен зерделеуі қажет: сот-бухгалтерлік тапсырмалар мен әдістемесі, түсінігі, пәні. Куәгерлермен, айыптаушылардың көрсетпелері мен нақты операциясын есепке алу, алғашқы құжаттарға сәйкес тексерістер механизмі. Сот-бухгалтерлік сараптамалық ақпараттық қамтамасыз етудің мазмұны мен тапсырмалары.

Тапсырманы орындауда әдістемелік ұсыныстар: әдебиетті және қажетті заң конспектілерін зерделеу.

№ 4, 5, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 31, 33, 34, 39, 42, 45, 46, 47 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

Тақырып 2. Бухгалтерлік есебінің негізі

БӨЖ (15 сағат):

Тапсырма:

Оқып жатқандарға заңдарды конспектілеу мен зерделеуі қажет: түсінігі, пәні, бухгалтерлік есеп тапсырмалары, Қазақстандағы бухгалтерлік есеп ұйымы және жүйесі, бухгалтерлік есеп бойынша іс-әрекетті реттейтін басқа заң базасы.

Тапсырманы орындауда әдістемелікі ұсыныстар: жеке заң конспектілерді дәптерлерге жазу және әдебиетті зерделеу.

№ 5, 9, 11, 21, 24, 27, 28, 29, 37, 41, 45 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

Тақырып 3. Сот-бухгалтерлік сараптама

БӨЖ (11 сағат):

Тапсырма:

Білім алушыларға зерделеуге қажет: сот-бухгалтерлік сараптаманың мәні мен мазмұны, оның құқық қорғау органдарындағы мақсаттары мен тапсырмалары. Сот-бухгалтерлік сараптаманы жоспарлау. Сот-тергеулік органдардың талаптары бойынша сараптаманы тағайындау. Шаруашылық іс-әрекетке құқық бұзушылықты ескертуге сот-бухгалтерлік сараптаманың әсері. Сот-бухгалтерлік сараптаманың ҚР қылмыстық сот өндірісінде. сот-бухгалтерлік сараптаманың нысаны болып табылатын жеткілікті мәліметтерді анықтау. бухгалтер сарапшының қорытынды беруден бас тартуы. сот-бухгалтерлік сараптаманың нәтижелерін жалпылау және жүзеге асыру.

Тапсырманы орындау бойынша әдістемелік ұсыныстар: қажеттіні түсіну және қажетті әдебиетті зерделеу.

№ 4, 5, 7, 11, 13, 18, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 47 (2.7. тарауды қарау) тақырыбы бойынша ұсынылған әдебиеттер тізімі.

2.10. Тәртіпті зерделеу бойынша әдістемелік ұсыныстар

«Бухгалтерлік есеп және сот бухгалтерлік сараптамасының негізі» пәні заң тәжірибесінің кейбір сұрақтарында қолданылатын бухгалтерлік және басқа да қаржы-есептік іс-әрекеттерді зерделейді.

Аталған пәнде оқыту келесі мақсатты көздейді: оқып жатқандарға экономика аясында қылмыстың орын алуы мен олардың өзара байланысу мүмкіндігімен экономикалық және құжаттамалық талдау, бухгалтерлік есеп саласында негізгі теориялық тануға мүмкіндік беру.

Сондықтан ол жеке мүлікке қарсы қылмыстарды ескерту мен ашу бойынша жұмыстың тиімділігі үшін келесі ереже мен білімдерді құрайды. Осылайша, бір жағынан шаруашылық іс-әрекетті реттеуді қамтамасыз етеін салалық құқықты зерделеу барысында алынған теориялық білімдерді тереңдетуге мүмкіндік береді: азаматтық құқық, шаруашылық құқық, қаржылық құқық және т.б. Басқа жағынан, заң білімін экономикамен толықтыру экономика және заң санаттары туралы ұсыныстарды байланыстырып және осының негізінде алынған білімді тәжірибеде едәуір тиімді қолдануға мүмкіндік береді.

Аталған оқу тәртібін беру «Криминалистика» және «Қылмыстық процесс» оқу тәртіптерімен табиғи байланысты жүзеге асыруы тиіс.

«Бухгалтерлік есеп және сот бухгалтерлік сараптамасының негізі» оқу пәні 3 тақырыпты қосады.

Пәнді зерделеу тапсырмалары:

- білім алушыларда қаржы-шаруашылық іс-әрекеттің пайда болуын талдауға ғылыми, кешенді келуін құру;
- алынған теориялық білімнің тәжірибелік дағдылармен бірігуі және есеп беру аясында білулері;
- құқықта арнайы экономикалық және бухгалтерлік танымдарды қолданудың түрлі нысандарын үйрену.

«Бухгалтерлік есеп және сот бухгалтерлік сараптамасының негізі» оқу пәнін іске асыру келесі әдістерді қолдану барысында жеке жұмыс пен дәрістік, әдістемелік және тәжірибелік сабақтарды өткізумен қамтамасыз етіледі және білім мен дағдыларды, сондай-ақ қатысушылардың білім деңгейін бақылауын пысықтайды: ынталандыру, түсіндіру, тәжірибелік-ізденушілік, тәжірибелік, көрнекілік (көрсету, иллюстрациондық), сөздік (көрсету, талдау).

Көрнекі құралдар, мультимедиялық жүйелер, есептеуіш техника құралдары пайдаланылады.

2.11. Курстық жұмыстарды және т.б. орындау бойынша нұсқаулық пен әдістемелік ұсыныс

«Бухгалтерлік есеп және сот бухгалтерлік сараптамасының негізі» пәнді зерделеу қылмыстарды ескерту мен тергеу, ашу барысында тәжірибелік іс-әрекетте олардың қолдана алуы және білімнің төзімді жүйесін толтыру мақсаты бар.

(SYLLABUS) оқу жұмыс бағдарламасының пәні қатысатындардың теориялық білімді ғана емес, сот-бухгалтерлік сараптаманың және бухгалтерлік есептің негізі бойынша тәжірибелік әдістері мен дағдыларын меңгеру. Едәуір дәрежеде оған уақытылы сабақ өткізумен тәжірибелік тапсырмаларды орындауға мүмкіндік береді.

2.12. Жеке бақылау үшін тесттік тапсырмалар

Жабық түрдегі 30 тесттік тапсырмасы

1. Шаруашылық қызметті бақылауды және басқаруды қамтамасыз ететін шаруашылық есепке алудың бірыңғай жүйесі:

- А) бір элементтен - статистикалық;
- Б) екі элементтен - статистикалық және бухгалтерлік;
- В) үш элемент - статистикалық, бухгалтерлік және операциялық-техникалық.

2. Бухгалтерлік есеп -

- А) құбылыстардың сандық аспектілерін олардың сапалы бірегейлігін анықтау үшін сипаттайды;
- Б) ақпараттардың, ұйымдардың міндеттемелері мен олардың қозғалысы туралы ақпараттарды жинау, жазу және жинақтау жүйесі;
- В) ұйымдардың қызметін ағымдағы басқару үшін қажетті шаруашылық операцияларды тіркейді.

3. Есептеу әдісінің негізгі элементтері:

- А) құжаттама және бухгалтерлік есеп;
- Б) құжаттама, бухгалтерлік жазбалар және баланс және есеп беру;
- В) құжаттама, бухгалтерлік есеп, баланс, есептілік және түгендеу.

4. Ұйымдағы бухгалтерлік есеппен байланысты жұмыстар жүргізіледі:

- А) заңгермен - осы ұйымның құқықтық бөлімінің қызметкері;
- Б) ревизормен;
- В) ұйымның бухгалтерлік (есеп беру) қызметі.

5. Бастапқы бухгалтерлік құжаттар:

А) негізгі екі талап - тіркеу құжаттарын және бастапқы құжаттардың жинақталуының уақыт тәртібін;

Б) үш негізгі талап - тіркеудің тәртібі, бастапқы құжаттарды дайындаудың уақтылығы және іскерлік мәміленің заңдылығы;

В) төрт негізгі талап - тіркеу тәртібі, бастапқы құжаттарды дайындаудың өзектілігі, іскерлік мәміленің заңдылығы және шындық.

6. Ұйымның теңгерімі (балансы) келесіден тұрады:

А) баланстық актив деп аталатын бір бөліктен;

Б) активті мен пассивті баланс деп аталатын екі бөліктен;

В) пассивті баланс деп аталатын үш бөліктен.

7. Баланстың негізгі ережесі және оның қатесіздіктің белгілері -

А) активтің жалпы сомасы пассивтің жалпы сомасынан үлкен;

Б) активтің жалпы сомасы пассивтің жалпы сомасына тең;

В) активтің жалпы сомасы пассивтің жалпы сомасынан аз.

8. Құндылықтарды түгендеу (тауарлық-материалдық қорларға жататын шаруашылық активтерді) тексерудің тізбесі келесіден құрастырылған:

А) құндылықтарды түгендеу басталғанға дейін (шаруашылық амалдары);

Б) құндылықтарды түгендеу кезінде (шаруашылық амалдары);

В) құндылықтарды түгендеу аяқталғаннан кейін (шаруашылық амалдары).

9. Қылмыстық іс бойынша тергеудің құжаттамалық қорытындысы немесе сот талқылауы келесімен қаралады:

А) Алғашқы құжаттық ревизия жүргізген ревизормен;

Б) Комиссия құрамында алғашқы құжаттық тексеруді жүргізген алдыңғы ревизоры, сондай-ақ тексерілетін мекеменің материалдық жауапты тұлғасы;

В) Алғашқы құжаттық ревизия жүргізбеген басқа ревизормен.

10. Екі еселенген әдісті пайдаланудың немесе есепке қоюдың мәні:

А) ұйымда тіркелген әрбір іскерлік операция бірдей шоттың дебетінде көрсетіледі;

Б) ұйымда тіркелген әрбір шаруашылық мәміле сол шоттағы несие бойынша көрсетіледі;

В) ұйымда ескерілетін әрбір іскери мәміле бірдей (тең) сомада екі рет - біреуінің дебетінде және бір-біріне сәйкес келетін басқа шоттағы несиеде көрсетіледі

11. Тергеушімен шақырылған сарапшы бухгалтер ретіндегі тұлға келесіден кейін сарапшы болады:

А) тергеуші осы адамның бухгалтерлік есеп саласында ерекше білімі бар екеніне қанағат болса;

Б) тергеуші осы адамның сарапшы ретінде қатысуына кедергі болмайтынын анықтаса;

В) сот бухгалтерлік сараптамасын тағайындау туралы тергеуші сот сараптамасын тағайындау туралы қаулы шығарады, онда сот сараптамасын тағайындау үшін негіздер, сарапшының тегі, аты және әкесінің аты көрсетіледі.

12. Сарапшы бухгалтер сот бухгалтерлік сараптама жасау және қорытынды беру кезінде құқығы бар:

А) сараптамалық зерттеулерге арналған материалдарды дербес жинауға;

Б) тергеушінің білімі болмаса, сот-бухгалтерлік сараптама жүргізу мәселелері бойынша қылмыстық іс жүргізу қатысушыларымен келіссөздер жүргізуге;

В) тергеушінің рұқсатымен процесстік амалдарда қатысуға және сот бухгалтерлік сараптама әдісі бойынша сұрақтар қоюға.

13. Комиссиялық сот бухгалтерлік сараптама келесімен жүргізіледі:

А) бір тәжірибелі ғылыми атағы немесе ғылыми дәрежесі бар сарапшы бухгалтермен;

Б) әртүрлі мамандықтардың кемінде екі сарапшымен;

В) бір мамандықтың кемінде екі сарапшысымен.

14. Сот бухгалтерлік сараптама жүргізу кезінде тергеуші:

А) сот бухгалтерлік сараптамаға қатысуға құқығы жоқ;

Б) сот бухгалтерлік сараптамасын жүргізуге қатысуға рұқсат алу үшін сотқа өтініш жасайды;

В) сот бухгалтерлік сараптама жасау кезінде қатысуға және сарапшының өз әрекеттеріне қатысты түсініктемелерін алуға құқығы бар.

15. Сот бухгалтерлік сараптаманың қайта өндірісі келесіге тапсырылады:

А) бастапқы сот бухгалтерлік сараптаманы жүргізген бухгалтерге;

Б) комиссия құрамындағы іс бойынша бастапқы сот бухгалтерлік сараптама жүргізген сол сарапшы-бухгалтердің құрамына және іс бойынша басқа сарапшы-бухгалтерге;

В) басқа сарапшы - бухгалтерге.

16. Сот бухгалтерлік сараптаманы тағайындау қажеттілігін мойындай отырып, тергеуші:

А) сарапшыға сараптама жасау және қорытынды шығару үшін сұрақтар тізімін жібереді;

Б) адвокатқа кез-келген мән-жайлардың (мысалы, тауарлық-материалдық құндылықтардың жетіспеушілігі туралы және т.б.) ведомстволық зерттеулердің нәтижелерін талап етуге және тергеушінің куәліктеріне немесе сертификаттарына ұсынуды тапсырады;

В) сот бухгалтерлік сараптама тағайындау туралы шешім қабылдайды.

17. Кешенді сот бухгалтерлік сараптаманы келесілер жүргізеді:

А) айыпталушы мен оның қорғаушысы;

Б) тергеуші және прокурор;

В) түрлі мамандықтар бойынша мамандар.

18. Тергеушімен сот бухгалтерлік сараптама жүргізген сарапшы-бухгалтерден жауап алу рұқсан етіледі:

А) сарапшы-бухгалтер өз пікірін ұсынғанға дейін;

Б) сарапшы-бухгалтердің өзіне берілген қорытынды туралы хабарлау процесінде;

В) берген пікір бойынша сот бухгалтерлік сараптама жүргізген сарапшы-бухгалтермен ұсынғаннан кейін.

19. Сараптамалық мекеменің нұсқауы бойынша сот бухгалтерлік сараптамасын жүргізген сарапшы бухгалтері өз пікірін ұсынады:

А) сараптама мекемесінің басшысына;

Б) прокурорға;

В) тікелей сот сараптамасын тағайындаған тергеушіге (судьяға).

20. Сот талқылауында сот бухгалтерлік сараптама:

А) анықталған бұзушылықтар мен құқық бұзушылықтардың біліктілігіне байланысты құқықтық тәртіптің сұрақтарына жауап береді;

Б) қылмыстық істің материалдарын бухгалтер маманының тергеуінен және көтерілген мәселелер бойынша пікірін білдіруден тұрады.

21. Сот қаржылық-экономикалық сараптамасы:

А) экономикалық біліктілік сыныбы санының бірі емес;

Б) экономикалық біліктілік сыныбы санының бірі.

22. Сот бухгалтерлік сараптамасын тағайындау туралы тергеушінің (судьяның) қаулысы келесіден тұрады -

А) бір бөліктен – сот бухгалтерлік сараптама тағайындау туралы шешімді қамтитын қарарлық бөлігі;

Б) екі бөліктен - кіріспе бөлік, оның ішінде аты, күні және қарарлық бөлігі;

В) үш бөліктен - кіріспе бөлік, сипаттамалық бөлік, сараптама тағайындау негізі және қарарлық бөлік.

23. Сот талқылауында сарапшыдан жауап алу кезінде сот -

- А) сарапшының жаңа сараптама жасауды талап ететін сұрақтар қоюға құқығы бар;
- Б) сарапшыға жаңа сараптама жасауды талап ететін сұрақтар қоюға құқығы жоқ.

24. Экономикалық қылмыстарды анықтау үшін есептік деректерді зерттеу әдістері келесіге бөлінеді:

- А) бір топқа – бөлек құжатты зерттеуге;
- Б) екі топқа – бөлек құжатты зерттеу және сол немесе өзара байланысты әрекеттерді көрсететін бірнеше құжаттарды зерттеуге;
- В) үш топқа - бөлек құжатты зерттеу, сол немесе өзара байланысты әрекеттерді көрсететін бірнеше құжаттарды зерттеу және біртекті мүліктің қозғалысын көрсететін есепке алу деректерін зерттеуге.

25. Экономикалық қылмыстар саласындағы істер бойынша сот бухгалтерлік сараптама тағайындау мен өндіруді жетілдіру келесіге әкеледі:

- А) істі қарайтын судьяның қатандығы немесе бостандығы;
- Б) сот процесінің жеке судьялары осы санаттағы істерді қарастыру жылдамдығы;
- В) осы санаттағы істерді қарауға судьялардың мамандануы.

26. Бухгалтерлік құжаттарға не жатады?

- А) бастапқы, қаржыландырылған және шоғырландырылған бухгалтерлік құжаттар;
- Б) есепке алу регистрлері;
- В) түгендеу жазбалары мен салыстырмалы жазбалар;
- Г) жоғарыда аталғандардың барлығы.

27. Сот бухгалтерлік сараптама нәтижелері қай жерде көрінеді?

- А) тексеріс (ревизия) актісінде;
- Б) дәлелдемелер көзінің күші бар қорытындыда;
- В) бұйрықта;
- Г) қаулыда.

28. Сарапшылар арасында келіспеушіліктер болған жағдайда не болады?

- А) қорытындылардың біреуі ғана беріледі;
- Б) барлық сарапшылар жалпы қорытынды жасайды;
- В) сарапшының қорытындысы жоқ;
- Г) олардың әрқайсысы өз қорытындысын береді.

29. Сот бухгалтерлік сараптаманы қай жерде жүргізуге болады?

- А) сарапшы мекемесінде және одан тыс жерде;
- Б) тек сарапшы мекемесінде;
- В) тек сараптама мекемесінен тыс;
- Г) дұрыс жауаптар жоқ.

30. Қандай жағдайларда қосымша сараптам болуы мүмкін?

- А) зерттеу жүргізу үшін білімнің түрлі салаларында білім қажет болған жағдайда;
- Б) тұжырымның жеткіліксіздігі немесе толық еместігі, сондай-ақ алдын ала тергеу жүргізілген мән-жайларға қатысты жаңа мәселелер болған жағдайда;
- В) сарапшының қорытындысы негізсіз болса, оның дұрыстығына күмән бар болған жағдайда;
- Г) дұрыс жауап жоқ.

Білімін бағалау критерийлері

Білім алушының білімін бағалау барлық оқу кезеңінде жүргізіледі, ағымдағыны өткізу нәтижесінде, рейтингтік және бақылаудың қорытынды түрлері пайыздық негізде бағаланады.

Ағымдағы бақылау-бөлек сұрақтар мен тақырыптар бойынша оқып жатқандардың біліміне жүйелік бақылау, БӨЖ және БОӨЖ бойынша орындалатын тапсырмаларды бағалау, ауызша және тесттік сұрақтар түрінде БОӨЖ және тәжірибелік сабақ аясында жүзеге асырылады.

Рейтингтік бақылау-тест сұрақтары мен коллоквиум түрінде өткізілетін бағдарлама бөлігінде аяқталған тақырыптар бойынша оқып жатқандардың біліміне тексеріс.

Рейтингтік бақылауға ағымдағы бақылаудың барлық нысаны бойынша оң баға алғандар мен барлық тапсырмаларды алған қатысушылар кіргізіледі.

Тоқсандық рейтинг 60 пайызды құрайтын және ағымдағы мен рейтингтік бақылау сомасы бойынша белгіленеді.

Оқу жылында екі аттестация өткізіледі.

Қорытынды бақылау пән бойынша ауызша түрде (билет) өткізіледі. Қатысушы көп дегенде емтиханда 40 пайыз жинауы мүмкін.

Қорытынды баға пән бойынша тоқсандық рейтингтік балл және емтихан қатысушының алған балының сомасы бойынша қойылады.

«А», «А-» (100-90) – егерде білім алушы бағдарламалық материалды толық және терең меңгеріп, оны бірізділікпен, жеткілікті түрде, білгірлік таныта отырып айта білсе, жауап беру кезінде бөгелмей, алдына қойған міндеттерді еркін орындап, монографиялық материалдармен жұмыс істеуде білімін көрсетсе, тәжірибелік жұмыстарды орындауда жан-жақты дағдылықты иемденсе, сондай-ақ материалды жинақы түрде қателеспей айта білуде шеберлік байқатқанда осындай баға қойылады;

«В+», «В», «В-» (89-75) – егерде ол бағдарламалық материалды тыңғылықты білсе және сұрақтарға жауап бергенде елеулі дәлсіздіктер

жібермей, теориялық қағидаларды дұрыс қолдана, практикалық тапсырмаларды орындау барысында қажетті дағдылармен көзге түскенде осындай баға қойылады;

«С+», «С», «С-», «D+», «D» (74-50) – білім алушы тек негізгі материалды меңгеріп, бөлек детальдарды білмей, кейбір дәлсіздіктер келтірсе, бағдарламалық материалды айту барысында бірізділікті бұзып, практикалық тапсырмаларды орындау барысында қиналғанда қойылатын баға;

«F» (49-0) – егерде білім алушы бағдарламалық материалдың көп бөлігін білмесе, елеулі қателіктер келтірсе және практикалық тапсырмаларды қиындықпен орындаса осындай баға қойылады.

Білім алушылардың білімі, шеберлігі және дағдылары төмендегідей жүйемен бағаланады:

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Балдардың сандық эквиваленті	Пайыздық мазмұны	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	үздік
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	қанағат
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D-	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	
F	0	0-49	қанағаттанарлықсыз

2.13. Тәртіп бойынша емтихан сұрақтары

1. Сот бухгалтериясының пайда болу мен дамуы, оның пәні мен әдістемесі.

2. Бухгалтерлік есептің пәні мен әдісі.

3. Басқа тәртіптермен сот бухгалтерияның байланысы.

4. Бухгалтерлік құжаттар және олардың қылмыстарды анықтау мен ашудағы қолдануы.

5. Инвентаризация және оның құқық қорғау органдарындағы маңызы.

6. Шаруашылық есептің мәні.

7. Сот-бухгалтерлік сараптаманың түсінігі, пәні, әдісі.

8. Құқықты қолдану тәжірибесінде қолдану, арнайы бухгалтерлік білім мен нысандарын түсіну.

9. Бухгалтерлік есептің мәні.

10. Есепке алу өлшегіштерінің түрлері.

11. Бухгалтерлік есептің енгізуге талаптары

12. Бухгалтерлік есептің әдісі мен пәніне сипаттама

13. Жүгіну аясындағы еңбек пәні, өндірістегі құралдар.

14. Бухгалтерлік есептің әдістерінің элементтеріне сипаттама.
15. «Соттық бухгалтерия» зерделейтін сұрақтар.
16. Заңның маңызды ақпарат көзі ретінде бухгалтерлік есептің рөлі.
17. Бухгалтерлік есептің құрылымы мен тағайындалуы
18. Есептің Дебет және кредиті.
19. Сальдо.
20. Белсенді және пассивті есептер бойынша есеп айналымы.
21. Белсенді және пассивті есептер түсінігі.
22. Екілік жазба әдісінің мәні мен маңызы.
23. Екілік жахбаны қолдану.
24. Корреспонденция есептері.
25. Қарапайым және қиын желілер.
26. Хронологиялық тіркеу мәні.
27. Бухгалтерлік есеп жоспары.
28. Бухгалтерлік есептің Бас жоспарының мазмұны.
29. Сот-бухгалтерлік сараптама түсінігі мен оның құжаттамалық тексерістен айырмашылығы.
30. Қазақстан Республикасындағы сот-бухгалтерлік сараптаманы ұйымдастыру.
31. Бухгалтер маманының жауаптылығы мен міндеттілігі, құқығы.
32. Сот-бухгалтерлік сараптаманы тәртібі, уақыттың негізі мен таңдауы.
33. Бухгалтер сарапшыға сұрақтар құру.
34. Сот-бухгалтерлік сараптаманы өткізу.
35. Сараптамалық тергеудің нысаны.
36. Сараптама уақытында бухгалтер сарапшы және тергеушімен өзара байланысы.
37. Тергеу әрекеттерінде бухгалтер сарапшының қатысуы.
38. Сот-бухгалтерлік сараптама өткізу барысында күдіктінің оған қатысуы мен процессуалдық құқығы.
39. Қылмыстық іс бойынша дәлелдің көзі ретінде бухгалтер сарапшының қорытындысы.
40. Мазмұнына ұсынылатын талаптар мен қорытынды құрылымы. Тергеушімен қорытындыны бағалау.
41. Банк операциясының есеп айрылу бойынша ұрлықты анықтау мен тергеу барысында есепке алу құжаттарын қолдану.
42. Касса операциясының есеп айрылу бойынша ұрлықты анықтау мен тергеу барысында есепке алу құжаттарын қолдану.
43. Есептегі сомаларға қияна жасауды анықтау мен ашу барысында бухгалтерлік білімді қолдану.
44. Сот-бухгалтерлік сараптама қосымшасы мен қайталануы.
45. Сот-бухгалтерлік сараптаманың даму тарихы.
46. Сот-тергеулік органдар талаптары бойынша сараптама тағайындау.
47. Ескерту үшін сот-бухгалтерлік сараптама ісшаралары.
48. Шаруашылық іс-әрекеттегі бұзақылық.

49. Бухгалтер сарапшы іс-әрекетіндегі алдын алу.
50. Қылмыстық өндірістегі сот-бухгалтерлік сараптама.
51. ҚР Сот-бухгалтерлік сараптама.
52. Бухгалтер сарапшының қорытындыны беруден бас тартуы.
53. Бухгалтер сарапшының құзыреті аясы.
54. Сот-бухгалтерлік сараптама ақпараттық қамтамасыз етудегі тапсырмалары мен мазмұны.
55. Куәгерлермен, айыптаушылардың көрсетпелері мен нақты операциясын есепке алу, алғашқы құжаттарға сәйкес тексерістер механизмі. Сот-бухгалтерлік сараптаманың ұйымдағы шаруашылықты жүзеге асыруға әсері.
56. Сот-бухгалтерлік сараптаманың нысаны болып табылатын қажетті ақпараттарды білуі.
57. Сот-бухгалтерлік сараптаманы жоспарлау.
58. Сот-бухгалтерлік сараптама, құқық қорғау іс-әрекетіндегі мақсаты мен тапсырмалары.
59. Сот-бухгалтерлік сараптама нәтижелерін іске асыру мен жалпылау
60. Комиссия сараптамасы мен құқықтық реттеу проблемалары.

2.14 Құрастырушы:

криминалистика кафедрасының оқытушысы полиция майоры
Д. А. Жакудаев.